2024/2322

10.10.2024.

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJA (ES) 2024/2322

(2024. gada 11. aprīlis)

ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes 2022. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu

EIROPAS PARLAMENTS,

— ņemot vērā lēmumu par Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes 2022. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

— ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

— ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A9-0103/2024),

A. tā kā saskaņā ar Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes ("Iestāde") ieņēmumu un izdevumu pārskatu [1] tās 2022. finanšu gada galīgais budžets bija 68 068 551 EUR, kas ir par 12,32 % vairāk nekā 2021. gadā; tā kā Iestādi finansē ar Savienības iemaksu (17 301 544 EUR jeb 25,41 % no kopējā budžeta), dalībvalstu uzraudzības iestāžu un novērotāju iemaksām (27 293 765 EUR jeb 40,10 %) un maksām, kas saņemtas no uzraudzītajām vienībām (22 228 234 EUR jeb 32,66 %);

B. tā kā Revīzijas palāta ziņojumā par Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes 2022. finanšu gada pārskatiem ("Revīzijas palātas ziņojums") ir norādījusi, ka tā ir guvusi pamatotu pārliecību par to, ka Iestādes gada pārskati ir ticami un ka pakārtotie darījumi ir likumīgi un pareizi,

Budžeta un finanšu pārvaldība

1. ar gandarījumu atzīmē, ka 2022. finanšu gadā veiktās budžeta uzraudzības rezultātā budžeta izpildes līmenis bija 98,78 %, kas ir nedaudz (1,17 %) mazāks nekā 2021. gadā; pieņem zināšanai to, ka maksājumu apropriāciju izpildes līmenis bija 89,83 %, kas ir par nedaudz (0,08 %) mazāk nekā iepriekšējā gadā;

2. pēc iepazīšanās ar Iestādes 2023. gada 5. jūlija atzinumu par turpmākajiem pasākumiem, kas veikti saistībā ar Iestādes 2021. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu (turpmāk "Iestādes atzinums"), pieņem zināšanai to, ka Iestāde, ņemot vērā tās budžeta struktūras pieaugošo sarežģītību, uzskata, ka tās maksu finansēšanas modeļa pārskatīšana ir nepieciešama, lai spētu gan pienācīgi, gan ātri reaģēt uz būtiskām norisēm finanšu tirgū, vienlaikus spējot efektīvāk pārvaldīt arvien pieaugošo maksu avotu skaitu, kas izriet no tiešās uzraudzības pilnvarām;

Darbības rezultāti

3. pieņem zināšanai to, ka Iestāde izmanto tādus konkrētus kritērijus kā galvenie snieguma rādītāji savu darbību pievienotās vērtības novērtēšanai un citus kritērijus budžeta pārvaldības uzlabošanai; atzinīgi vērtē to, ka Iestāde ir izpildījusi savu 2022. gada darba programmu 90 % apmērā un lielākā daļa tās galveno snieguma rādītāju ir sasniegti vai pārsniegti;

4. atzinīgi vērtē Iestādes reakciju uz ģeopolitiskajām problēmām 2022. gadā; šajā sakarā pieņem zināšanai to, ka Iestāde ir pastiprinājusi riska uzraudzības un uzraudzības darbības, reaģējot uz Krievijas neprovocēto un nelikumīgo iebrukumu Ukrainā, nodrošinot pastiprinātu modrību, novērtējot iespējamo ietekmi uz Savienības finanšu tirgiem, un veicot nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu tirgus stabilitāti un ieguldītāju aizsardzību; turklāt pieņem zināšanai to, ka saistībā ar enerģētikas krīzi Iestāde publiskoja savu augsta līmeņa novērtējumu par jomām, kurās Komisija pieprasīja informāciju par pasākumiem pārmērīga svārstīguma ierobežošanai un likviditātes spiediena mazināšanai uz nefinanšu darījumu partneriem, kas darbojas gāzes un elektroenerģijas tirgos, un ir pieņēmusi pagaidu ārkārtas pasākumus, lai novērstu šos likviditātes ierobežojumus;

[1] OV C 38, 31.1.2023., 84. lpp.

5. pieņem zināšanai to, ka 2022. gadā Iestādes stratēģiskās prioritātes bija vērstas uz trijiem transversāliem tematiem, proti, atbalstu stabilu kapitāla tirgu attīstībai, ilgtspējīga finansējuma un inovācijas veicināšanu un inovācijas un digitalizācijas veicināšanu; atzinīgi vērtē to, ka Iestāde 2022. gadā īstenoja šīs prioritātes, īstenojot virkni darbību, piemēram, sniedzot Komisijai tehnisku ieguldījumu attiecībā uz FITD II un FITR pārskatīšanas ieguldītāju aizsardzības aspektiem un attiecībā uz Aktu par iekļaušanu biržas sarakstā, Iestādes 2022.–2024. gada ilgtspējīga finansējuma ceļveža publicēšanu un brīdinājumu izdošanu ieguldītājiem un valstu kompetentajām iestādēm (VKI) par kriptoaktīvu riskiem;

6. atzīst Iestādes sasniegumus 2022. gadā, kas bija nozīmīgs gads no uzraudzības konverģences viedokļa, ar vairākām kopīgām uzraudzības darbībām, trim būtiskiem profesionālizvērtējumiem papildus obligātajai ikgadējai salīdzinošajai izvērtēšanai attiecībā uz centrālajiem darījumu partneriem, tostarp vienu, kurā sīki izklāstītas darbības, ko VKI veikušas saistībā ar pārcelšanu pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības, un pirmie ieteikumi, ko Iestāde sniegusi VKI saskaņā ar tās dibināšanas regulas 16. pantu, lai strukturāli stiprinātu VKI uzraudzības pieeju un spējas;

7. pieņem zināšanai to, ka Iestāde 2022. gadā publicēja ziņojumu par Eiropas emisijas kvotu un atvasināto instrumentu tirgu, kurā sniegti vairāki politikas ieteikumi, kā uzlabot tirgus pārredzamību un uzraudzību, kā arī to, ka Iestāde koordinēja pirmo kontrolpirkšanos starp vairākām VKI, un ir sākusi Iestādes jauno stratēģiju 2023.–2028. gadam;

Efektivitāte un ieguvumi

8. konstatē, ka Iestāde turpina uzlabot efektivitāti un panākt sinerģiju savās darbības jomās; šajā sakarā pieņem zināšanai to, ka Iestāde ir izvērtējusi savu gada darba programmu efektivitātes uzlabošanai, efektīvi piešķirot resursus, reaģējot uz ārējiem faktoriem, piemēram, Krievijas iebrukumu Ukrainā, tostarp attiecībā uz tiesību aktu priekšlikumiem par Eiropas vienoto piekļuves punktu, kas sākotnēji Iestādes 2022. gada darba programmā nebija paredzēti; atzinīgi vērtē to, ka Iestāde efektivitātes stratēģijas ietvaros turpina dalīt grāmatvedi ar Eiropas Banku iestādi;

9. pieņem zināšanai dažus iekšējos pasākumus, kas īstenoti, lai panāktu efektivitātes pieaugumu un sinerģiju, piemēram, pilnīgu iekšējo pārcelšanu, kas ļāva Iestādei pārņemt jaunas pilnvaras un uzdevumus bez papildu resursiem, iepirkuma resursu turpmāka optimizācija, pievienojoties vairāk starpiestāžu procedūru un vadot nozīmīgus starpaģentūru iepirkumus, procedūru vienkāršošanu budžeta pārvaldības un investīciju audio, videokonferenču un balsošanas rīkos pandēmijas laikā, kas ļauj veikt attālinātu darbu; turklāt pieņem zināšanai to, ka Iestāde plāno turpmāk mazāk darbinieku komandējumu un vairāk neklātienes sanāksmju, tādējādi palielinot elastību un samazinot izmaksas;

10. atzīst, ka visas Iestādes administratīvās un atbalsta funkcijas, proti, cilvēkresursi, ētika, finanses, iepirkuma un objektu pārvaldības procesi, jau vairākus gadus ir digitalizētas, tādējādi īstenojot politiku par atteikšanos no papīra; pieņem zināšanai to, ka 2022. gadā Iestādes informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūra tika migrēta uz publisko mākoni, un ir sagaidāms, ka sistēmu paplašināšanas laikā tiks gūti ietaupījumi; atzinīgi vērtē to, ka 2022. gada pēdējā ceturksnī Iestāde uzsāka publiskā iepirkuma pārvaldības rīka ieviešanu;

Personāla politika

11. pieņem zināšanai to, ka 2022. gada 31. decembrī bija aizpildīti 87,60 % no štatu sarakstā paredzētajām amata vietām un bija aizpildītas 219 no 243 Savienības budžetā apstiprinātajām pagaidu darbinieku vietām (salīdzinājumam – 2021. gadā bija 250 apstiprinātas amata vietas); pieņem zināšanai to, ka 2022. gadā Iestādē strādāja arī 91 līgumdarbinieks un 12 norīkotie valstu eksperti;

12. pieņem zināšanai to, ka 2022. gadā kopējais darbinieku skaits salīdzinājumā ar 2021. gadu palielinājās par 45 %; turklāt pieņem zināšanai to, ka attiecībā uz ģeogrāfisko līdzsvaru 2022. gada beigās Iestādes darbinieki, proti, pagaidu darbinieki, līgumdarbinieki un norīkotie valstu eksperti, ietvēra 24 dažādas Savienības valstspiederības; atgādina par to, cik svarīgi ir nodrošināt līdzsvarotu ģeogrāfisko pārstāvību Iestādes vadībā un kopumā darbinieku vidū;

13. atzinīgi vērtē to, ka Iestāde ir tuvu dzimumu līdzsvara panākšanai vadības un personāla līmenī; pieņem zināšanai dzimumu sadalījumu Iestādes augstākā un vidējā līmeņa vadītāju vidū, proti, 16 no 30 vadītājiem ir sievietes (53 %); pieņem zināšanai dzimumu sadalījumu Iestādes Valdē, proti, 4 no 7 vadītājiem ir vīrieši (57 %); turklāt pieņem zināšanai visu Iestādes darbinieku sadalījumu pa dzimumiem, proti, 175 no 322 tās darbiniekiem ir vīrieši (54 %);

14. ņem vērā to, ka Iestāde ir ieviesusi politiku par personas cieņas aizsardzību un psiholoģiski aizskarošas izturēšanās un seksuālas uzmākšanās novēršanu; atzinīgi vērtē to, ka 2022. gadā netika ziņots par aizskarošas izturēšanās gadījumiem, nenotika izmeklēšana par šādiem gadījumiem un šādas lietas netika slēgtas iekšēji vai iesniegtas izskatīšanai tiesā; turklāt atzinīgi vērtē Iestādes iesaistīšanos daudzveidības un iekļaušanas politikas izstrādē;

Iepirkums

15. pieņem zināšanai to, ka Iestāde 2022. gadā pārvaldīja 14 iepirkuma procedūras, no kurām trīs bija atklāti konkursi IT jomā, kuru kopējā vērtība bija 99,4 miljoni EUR;

16. atgādina par konstatējumu, kas iekļauts Revīzijas palātas ziņojumā par Iestādes 2021. finanšu gada pārskatiem, par Iestādes lēmumu sākt sarunu procedūru bez izsludināšanas, kas nozīmē, ka nav ievērots Finanšu regulas ([2]) I pielikuma 3.1. punkts; pēc iepazīšanās ar Iestādes atzinumu pieņem zināšanai to, ka *ex ante* publicitātes nesniegšana bija pamatota ar iepirkuma īpašo darbības jomu un pienācīgi dokumentētu *ex post*, turklāt norāda, ka tika veikti visi nepieciešamie pasākumi, lai novērstu līdzīgas situācijas rašanos nākotnē;

17. vērš uzmanību uz Iestādes 2022. gada pārskata IV.1. piezīmi, kurā aprakstīta nenoteiktība saistībā ar tiesvedības ("*UniSystems Luxembourg* un *Unisystems systimata plioforikis* pret EVTI") iznākumu saistībā ar lēmumu kopīgā iepirkuma procedūrā, ko pieteikuma iesniedzējs apstrīdējis Savienības Vispārējā tiesā;

Pārredzamība un interešu konfliktu novēršana un pārvaldība

18. pieņem zināšanai to, ka Iestāde 2022. gadā pārskatīja interešu konfliktu novēršanas politiku attiecībā uz personām, kas nav darbinieki, un tā attiecas uz darbiniekiem, norīkotajiem valsts ekspertiem un praktikantiem; atzinīgi vērtē to, ka Iestāde ir veikusi vairākas darbības, kuru mērķis ir palielināt informētību par interešu konfliktiem un ētikas noteikumiem, tostarp rīkojot ievadsesijas jaunpienācējiem, un par to, ka tā ir organizējusi visu darbinieku sesiju, lai informētu darbiniekus par galvenajiem faktiem un skaitļiem ētikas jomā, sniegtu padziļinātus skaidrojumus par rīcību ar finanšu instrumentiem un dalītos ar 2022. gada prioritātēm;

19. pieņem zināšanai to, ka attiecībā uz ikgadējām interešu konflikta deklarācijām, ko Iestāde izskatīja 2022. gadā, netika izvirzīti nekādi jautājumi saistībā ar iespējamiem interešu konfliktiem; konstatē, ka papildus ikgadējām deklarācijām Iestāde 2022. gadā izskatīja un novērtēja ievērojamu skaitu darbinieku pieprasījumu un deklarāciju, proti, 54 deklarācijas atlases procedūrās, 13 deklarācijas par laulātā algotu darbu, 41 pieprasījumu veikt ārēju darbību, 21 publikācijas vai runas pieprasījumu, 23 pieprasījumus apstrādāt finanšu instrumentus, 10 pieprasījumus veikt darbību atvaļinājuma laikā personisku iemeslu dēļ, 10 deklarācijas par plānoto darbību pēc aiziešanas no Iestādes; šajā sakarā pieņem zināšanai to, ka, lai gan lielākajā daļā deklarāciju netika paustas bažas par interešu konfliktu, divos gadījumos tika ieteikts mainīt atlases komisijas sastāvu un vienā gadījumā tika noteikti aizsardzības pasākumi attiecībā uz vadītāju, kas aiziet no Iestādes, piemēram, konfidenciālas informācijas neiekļaušana un viena gada aizliegums lobēt darbinieku vidū;

20. atzinīgi vērtē to, ka Iestāde publicē valdes locekļu un vadošo darbinieku *CV* un interešu deklarācijas; atzinīgi vērtē to, cik pārredzami Iestāde ziņo par darbinieku sanāksmēm ar ārējām ieinteresētajām personām un informē par tām savā tīmekļa vietnē;

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.).

21. atgādina par konstatējumu, kas iekļauts Revīzijas palātas ziņojumā par Iestādes 2021. finanšu gada pārskatiem, par trūkumiem, kas konstatēti Iestādes pārvaldības un kontroles sistēmās saistībā ar interešu konfliktiem; šajā sakarā pieņem zināšanai to, ka 2022. gadā Iestādes ētikas grupa sāka praksi sistemātiski vākt vecāko vadītāju novērtētāju interešu deklarācijas, lai nodrošinātu, ka Iestādes augstākā līmeņa vadītāju novērtēšanas procesā nerodas interešu konflikta riski; turklāt atgādina, ka Uzraudzības padome pieņēma grozītu interešu konfliktu politiku, lai ieviestu skaidru prasību konfliktējošām personām, t. i., valdes locekļiem, aizstājējiem vai VKI koordinatoriem, atstāt telpu apspriedēm par attiecīgo jautājumu un atturēties no balsošanas rakstiskās procedūrās; atzinīgi vērtē to, ka Aģentūra ir ņēmusi vērā Revīzijas palātas konstatējumu, kas tagad tiek uzskatīts par slēgtu;

Iekšējā kontrole

22. atzinīgi vērtē Iestādes iekšējās kontroles sistēmas ikgadējo novērtējumu un secinājumu, ka tā pastāv un darbojas labi; norāda, ka Iestāde novērtēja 77 iekšējās kontroles rādītājus, kas attiecās uz visiem iekšējās kontroles principiem, un konstatēja 42 trūkumus, no kuriem lielākā daļa bija maznozīmīgi vai mēreni nozīmīgi, un neviens no tiem nelika apšaubīt iekšējās kontroles principu esamību un pareizu darbību; pieņem zināšanai to, ka konstatētās iespējas veikt uzlabojumus galvenokārt ir saistītas ar komponentsiem "kontroles vide", "kontroles pasākumi" un "informācija un komunikācija";

23. pieņem zināšanai to, ka 2022. gadā Iestādi revidēja Komisijas Iekšējās revīzijas dienests (*IAS*) par datu pārvaldību, atzīstot sasniegumus, kas gūti datu pārvaldības sistēmas izveidē, kā arī pastāvīgos centienus noteikt saskaņotāku redzējumu par datu pārvaldības darbībām; tomēr norāda, ka *IAS* konstatēja nepilnības gan datu pārvaldības procesiem izveidoto iekšējās kontroles sistēmu izstrādē, gan efektīvā un lietderīgā īstenošanā un sniedza piecus ieteikumus, no kuriem divi ir ļoti svarīgi; aicina Iestādi novērst minētās nepilnības un ziņot budžeta izpildes apstiprinātājiestādei par šajā jomā panākto progresu;

24. pieņem zināšanai to, ka pēc ikgadējā organizatoriskā riska novērtējuma Iestāde 2022. gadā apzināja riskus, piemēram, nestabilus un nestabilākus tirgus, kas var ietekmēt finanšu stabilitāti, apdraudēt ieguldītājus un palielināt Iestādes uzraudzības risku, nepietiekamu resursu vai zināšanu trūkuma risku konkrētās jomās, lai pielāgotos jaunajām problēmām, un kiberuzbrukuma risku, kas vērsts uz Iestādi un ietekmē IT sistēmu drošību; aicina Iestādi veikt visus nepieciešamos riska mazināšanas pasākumus, lai šos riskus novērstu;

Citi komentāri

25. atzinīgi vērtē to, ka Iestādes vidiskās pārvaldības sistēma ir oficiāli atzīta saskaņā ar *EMAS* (Eiropas Savienības vides vadības un audita sistēma) un 2022. gadā ir ieguvusi *EMAS* reģistrāciju; turklāt atzinīgi vērtē Iestādes apņemšanos iepirkuma procedūrās pēc iespējas veicināt un integrēt zaļās prasības; pēc iepazīšanās ar Revīzijas palātas ziņojumu ar gandarījumu pieņem zināšanai to, ka Iestāde ir viena no aģentūrām, kas sniedz gada vides deklarāciju;

26. pieņem zināšanai to, ka 2022. gadā Iestāde kopā ar citām Eiropas Uzraudzības iestādēm izdeva brīdinājumus patērētājiem par augsta riska un spekulatīvām darbībām, kas saistītas ar daudziem kriptoaktīviem;

27. attiecībā uz pārējiem horizontāla rakstura konstatējumiem, kas pievienoti lēmumam par budžeta izpildes apstiprināšanu, atsaucas uz 2024. gada 11. aprīļa rezolūciju ([3]) par aģentūru sniegumu, finanšu pārvaldību un kontroli.

([3]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2024)0280.